

Zborovanje slovenskih geografov Koroška – od preteklosti do perspektiv

Slovenj Gradec, 8. in 9. april 2022

Tokratno, že 23. zborovanje slovenskih geografov je bilo v posvečeno Koroški. Ob 100-letnici stanovske organizacije ga je organizirala Zveza geografov Slovenije, v sodelovanju z RRA Koroška. Geografi smo se pred tem na Koroškem zbrali že leta 1969, ko je na Ravnah na Koroškem potekal 8. posvet slovenskih geografov.

Tradicionalno srečanje, ki ga obeležujemo vsaka štiri leta, je tako kot mnoge druge dogodke, zaznamoval virus Covid-19. Zborovanje bi namreč moralo biti lansko leto, a je bilo prestatvljeno, kar nam je omogočilo, da smo se lahko srečali v živo. Tradicionalno je srečanje namenjeno predstavitvi najnovejših dosežkov na področju geografskih raziskav, s poudarkom na regiji, v kateri poteka zborovanje. Kot so zapisali organizatorji, je bila tokrat v središču pozornosti regija: »... ki se sooča s številnimi izzivi, ki so posledica naravnih in družbenih razmer, obrobnega in obmejnega položaja ter zgodovinskega razvoja«.

Ob zborovanju je izšla obsežna monografija z naslovom *Koroška – od preteklosti do perspektiv*, ki jo je uredil dr. Matjaž Geršič. V njej je objavljenih 28 znanstvenih prispevkov več kot 50-ih avtorjev. Kot je zapisano v uvodu monografije, je pokrajina Koroška znana po velikem deležu poraščenosti z gozdom in rudnih nahajališčih, ki so močno vplivala na njen razvoj in onesnaženost. Obmejna lega, okoljska

bremena, prometna oddaljenost in še kaj regijo postavlja pred številne izzive, ki jih v monografiji obravnavajo avtorji in avtorice. Prispevki so razvrščeni v vsebinska sklopa *Identiteta, čezmejnost, obrobnost in Narava, človek, (so)ustvarjanje*.

Zborovanje je potekalo v Kulturnem domu Slovenj Gradec, v imenu organizacijskega odbora pa ga je otvoril Peter Zajc (RRA Koroška). Za njim sta zbrane pozdravila predsednik Zveze geografov Slovenije dr. Aleš Smrekar in župan Mestne občine Slovenj Gradec Tilen Klugler. Predavanja so bila razdeljena v dva sklopa. Prvi sklop je povezovala dr. Mimi Urbanc, svoje poglede na regijo pa so predstavili dr. Matjaž Geršič s predavanjem *O imenu, mejah in identiteti Koroške*, dr. Stanko Pelc s predavanjem *Ali je*

na Koroškem kaj marginalnega oziroma kako je z geografsko marginalnostjo Koroške? in dr. Jernej Tiran s predavanjem *Geografski vidiki volitev na Koroškem*, dopoldanski sklop predavanj pa je zaključil Klemen Kotnik s prispevkom *Demografski potencial in projekcije števila prebivalcev koroške statistične regije*. Po krajšem odmoru je sledila okrogla miza z naslovom *Kdo vodi koga? Stroka politiko ali politika stroko?*, ki jo je moderiral Peter Zajc. Na njej je sedem gostov, zaposlenih v različnih ustanovah, skupaj s publiko, poskrbelo za zelo živahno razpravo. Drugi sklop predavanj je povezovala ddr. Ana Vovk. Ta sklop je otvoril Tilen Tamše s predavanjem *Prostorski pogled na stanje in razvoj turizma v Koroški regiji*, nadaljevala sta ga Lea Rebernik s predavanjem *Ali Koroška sledi konceptu trajnostnega prostorskega razvoja?* in dr. Igor Žiberna s predavanjem *Svetlobna onesnaženost v koroški statistični regiji*, zaključil pa ga je Tajan Trobec s prispevkom *Vodne ujme na Koroškem*.

Slika 1: Geografi smo se ponovno zbrali na Koroškem (foto: Marko Zaplatil).

Slika 2: Globoko v podzemlju rudnika Mežica (foto: Lena Kropivšek).

Po zaključku uradnega dela je Mestna občina Slovenj Gradec organizirala zabavno in poučno igro na prostem, med katero so udeleženci dodobra spoznali vse kotičke Slovenj Gradca. Dan se je zaključil s slavnostno akademijo in večerjo. Program sta povezovala dr. Irma Potočnik Slavič in dr. Emil Štrbenk, predsednik Zveze geografov Slovenije dr. Aleš Smrekar pa je v družbi staroste dr. Jurija Kunaverja podelil priznanja Zveze geografov Slovenije za leto 2022. Ker je zborovanje obeleževalo tudi 100-letnico Zveze geografov Slovenije, je pomembno vlogo odigrala tudi slavnostna torta.

Drugi dan je bil namenjen celodnevni ekskurziji po Geoparku Karavanke. Začetna točka ogleda je bil dvorec Bukovje v Dravogradu. Tu smo se seznanili z zgodovinskim razvojem gradu Pukštajn in baročnega dvorca Bukovje, ki sedaj pod svojo streho združuje različne kulturne ustanove. Dvorec gosti tudi geološko razstavo, katere glavna posebnost je mineral dravit, geološka

naravna vrednota, poimenovana po reki Dravi. Dravit, mineral iz skupine turmalinov, je bil odkrit leta 1884 na Dobrovi, prav nad stičiščem dravograjskih pogorij, rek in dolin. Od tu smo se odpeljali v Podzemlje Pece, kjer so nam Suzana Fajmut Štruel, Darja Komar, Mojca Bedjanič in Lenka Stermecki predstavile Geopark Karavake in njegovo idejno zasnovo. Geopark je določeno območje, ki poleg obvezujoče geološke dediščine vključuje tudi drugo naravno, arheološko, zgodovinsko, tehniško in drugo kulturno dediščino, s čimer ima pomembno vlogo v gospodarskem razvoju območja. Geopark Karavanke je marca 2013 postal del Evropske (EGN) in Globalne (GGN) mreže geoparkov pod okriljem organizacije UNESCO, z novembrom 2015 pa je pridobil naziv Karavanke UNESCO globalni Geopark. Po predstavitvi je sledilo kosilo, kjer smo se spoznali s tradicionalno koroško kulinariko izpod rok lokalne kmetije Kajžar. Zadnji del ekskurzije je bil namenjen ogledu rudnika Mežica, kjer so v preteklosti

izkopavali svinčevo in cinkovo rudo. Rudnik je prenehal obratovati leta 1994, tri leta pozneje pa so en del preoblikovali in odprli za turistični obisk. Z rudarsko čelado na glavi in lučko v rokah smo se z vlakom podali po 3,5 km dolgem rovu Glančnik in iz vlaka izstopili v osrčju gore, 600 m pod površjem Velikega vrha. Predstavljena sta nam bila rudarsko življenje in zgodovina rudarjenja v regiji, ki je v preteklosti vidno zaznamovalo gospodarski ustroj koroške pokrajine.

Zborovanje je postreglo s pestrim naborom geografskih vsebin, hkrati pa smo z ekskurzijo regijo spoznali tudi na terenu, kar je za geografé nedvomno obvezen del raziskovanja. Organizatorjem gre zahvala za odlično izvedbo, nenazadnje pa velja zahvala tudi udeležencem, da smo se po dveh letih odsotnosti praktično vseh dogodkov končno »v živo« zbrali v tako velikem številu.

Lea Rebernik